

Rapport

Oorlog in Oekraïne

*I&O-peiling april 2022
In opdracht van de NOS*

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2022/057

Datum

april 2022

Auteurs

Asher van der Schelde
Peter Kanne

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron (I&O Research/NOS) duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Interesse in en zorgen over Oekraïne	4
1.1	Minder Nederlanders volgen oorlog op de voet	8
1.2	Nog altijd flinke zorgen over oorlog	8
1.3	Kernoorlog minder waarschijnlijk geacht	9
2	Steun regeringsbeleid m.b.t. Oekraïne	10
2.1	Steun voor optreden regering inzake oorlog iets afgenomen	10
2.2	Daling te zien bij bijna alle kiezersgroepen	11
3	Maatregelen	12
3.1	Twee op drie voor meer gas uit Groningen	12
3.2	Slechts weinigen voor inzet Nederlandse militairen	13
3.3	Meerderheid steunt extra sancties	13
3.4	Steun voor ruimhartige opvang vluchtelingen neemt iets af	14
3.5	Bijna helft voor EU-lidmaatschap Oekraïne	15
4	Onderzoeksverantwoording	16

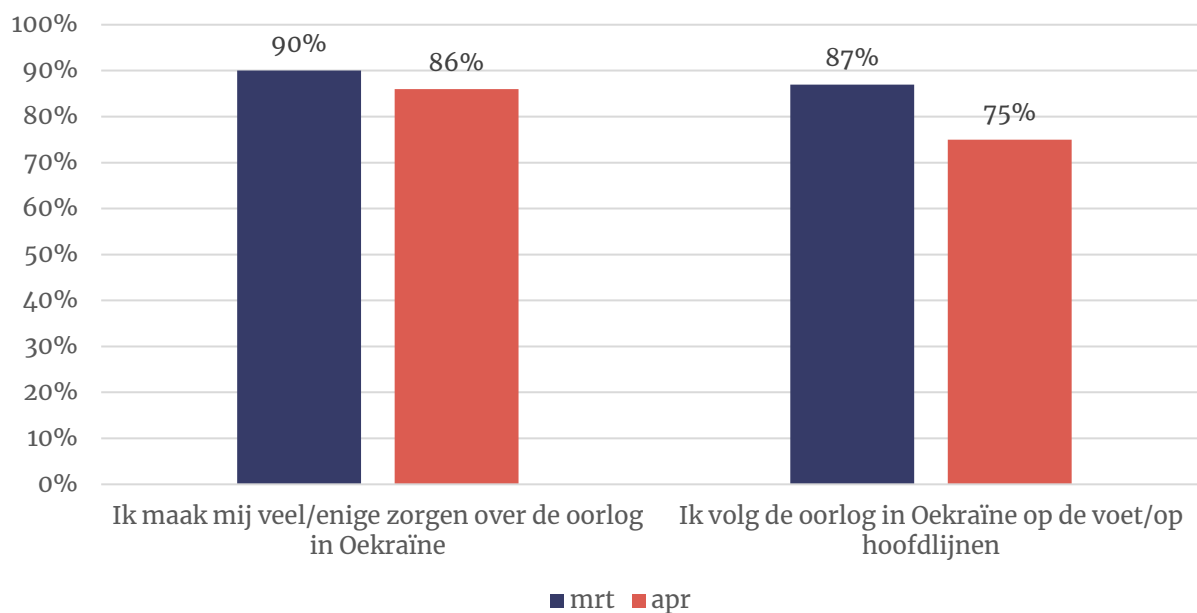

Zorgen en steun voor maatregelen blijven groot

De overgrote meerderheid van de Nederlanders (86%) maakt zich nog altijd zorgen om de oorlog in Oekraïne. Het percentage Nederlanders dat zich veel zorgen maakt neemt duidelijker af van 51 naar 43 procent.

Driekwart van de Nederlanders volgt de oorlog inmiddels op de voet of op hoofdlijnen. Dit is ook iets gedaald ten opzichte van de vorige meting (87%).

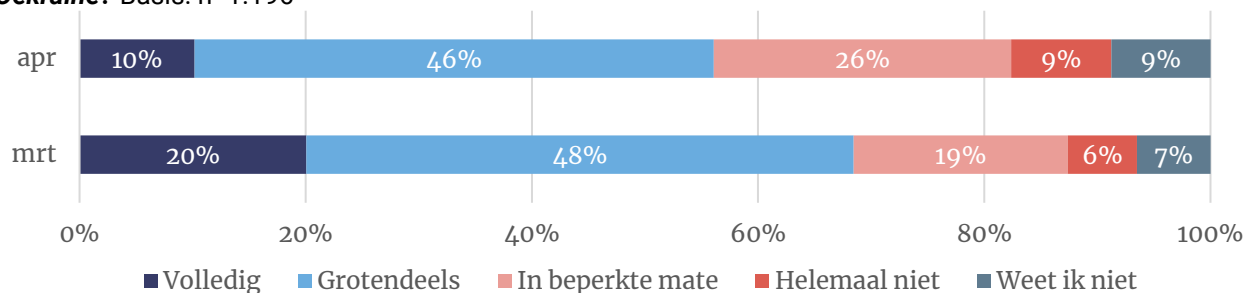
Figuur 0.1: Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen? (% helemaal eens/eens). Basis: n=1.196

Nederlanders kritischer op regering inzake Oekraïne

Nederlanders zijn iets kritischer geworden over het optreden van de regering met betrekking tot de oorlog in Oekraïne: het aandeel dat niet of in beperkte mate staat achter de manier waarop de Nederlandse regering omgaat met de oorlog in Oekraïne steeg van 25 naar 35 procent. Desalniettemin steunt een meerderheid (56%) het optreden in ieder geval grotendeels. In maart was dit nog 68 procent. Onder bijna elke kiezersgroep zien we een daling van de tevredenheid. Alleen PVV-kiezers zijn iets tevredener (nu 43%) dan voorheen (38%).

Figuur 0.2: In welke mate staat u achter de manier waarop de Nederlandse regering omgaat met de oorlog in Oekraïne? Basis: n=1.196

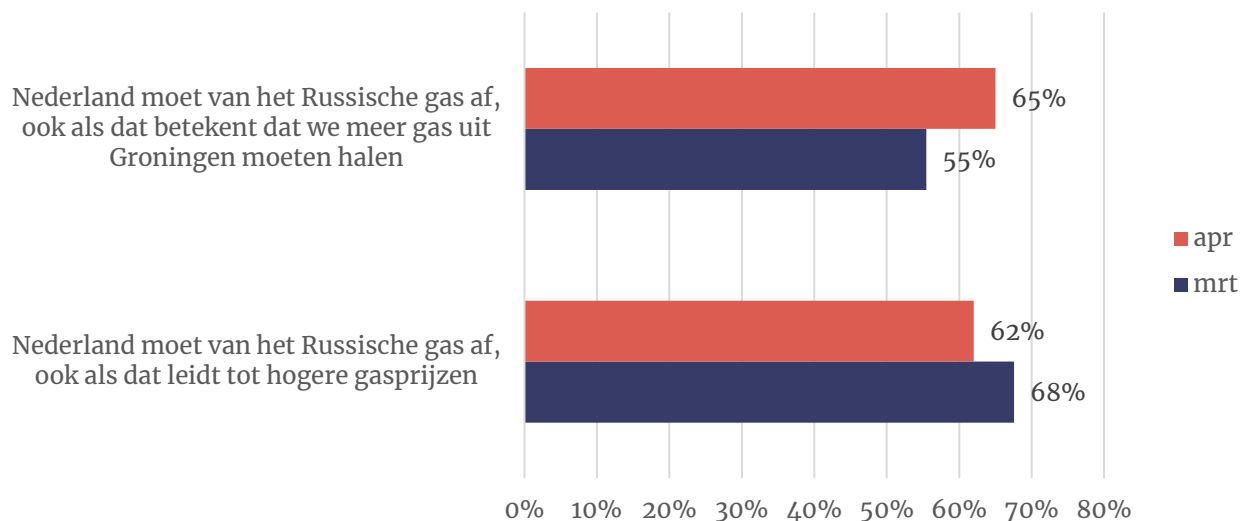
Nederlanders willen van Russisch gas af

De meerderheid wil af van gas uit Rusland. Twee op drie (65%) zegt zelfs dat we meer gas uit Groningen moeten gaan halen als alternatief. Dat is tien procentpunt meer dan vorige maand.

Van de Groningers (n=44) onderschrijft 61 procent deze stelling. Nauwelijks minder dan gemiddeld dus. In maart was 42 procent van de Groningers het eens met de stelling.

Zelfs als het leidt tot hogere gasprijzen zegt 62 procent dat we van Russisch gas moeten. Dit was 68 procent tijdens de vorige meting.

Figuur 0.3: Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen? (% helemaal eens/eens). Basis: n=1.196

Steun voor sancties, zelfs als dat leidt tot economische schade

Meer dan de helft (56%) is voor verdere sancties tegen Rusland, zelfs als dat de Nederlandse economie schade toebrengt. Achttien procent is het hiermee oneens.

Slechts weinig Nederlanders (19%) zijn van mening dat Nederland zich niet actief moet bemoeien met het conflict.

Figuur 0.4: Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen? Basis: n=1.196

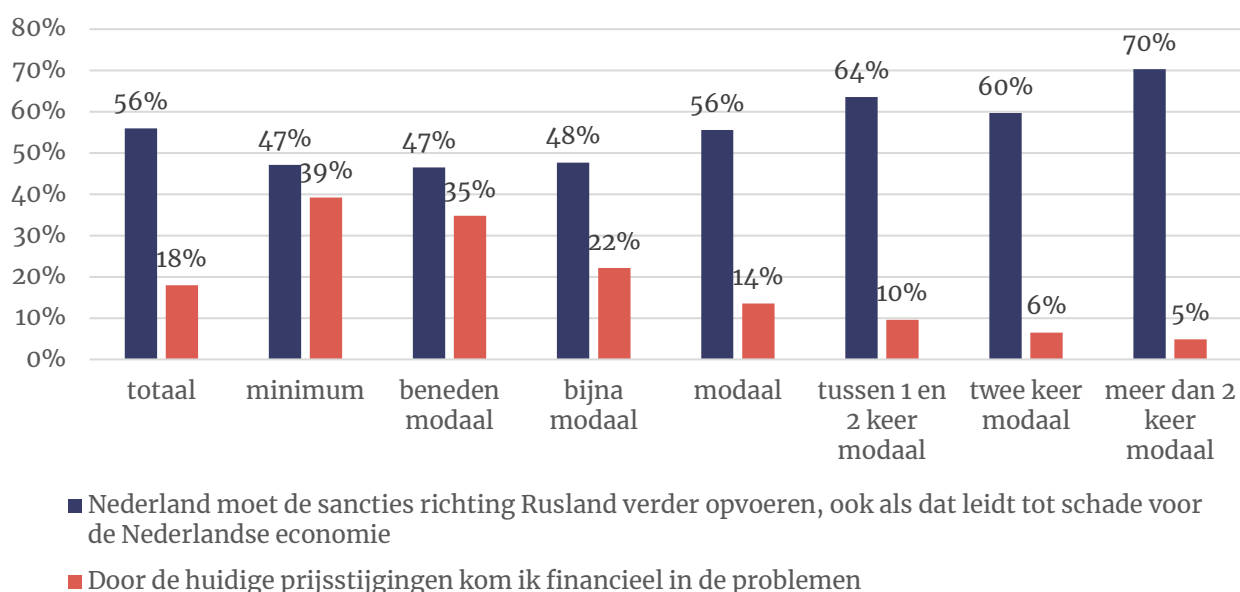

Lagere inkomensgroepen zijn minder vaak voor sancties

Lagere inkomensgroepen onderschrijven de stelling dat Nederland de sancties verder moet opvoeren ongeacht economische schade minder vaak dan veelverdieners. Bijna de helft (47%) van de Nederlanders met een minimuminkomen is het eens met de stelling. Onder mensen die meer dan twee keer modaal verdienen is zeven op tien voor.

Deze groep zegt ook veel vaker dan gemiddeld in de financiële problemen te komen door de huidige prijsstijgingen. Prijzen zijn sinds uitbreken van de oorlog hard gestegen. Op 7 april meldde het Centraal Bureau voor de Statistiek dat de inflatie t.o.v. was toegenomen tot 9,7 procent.

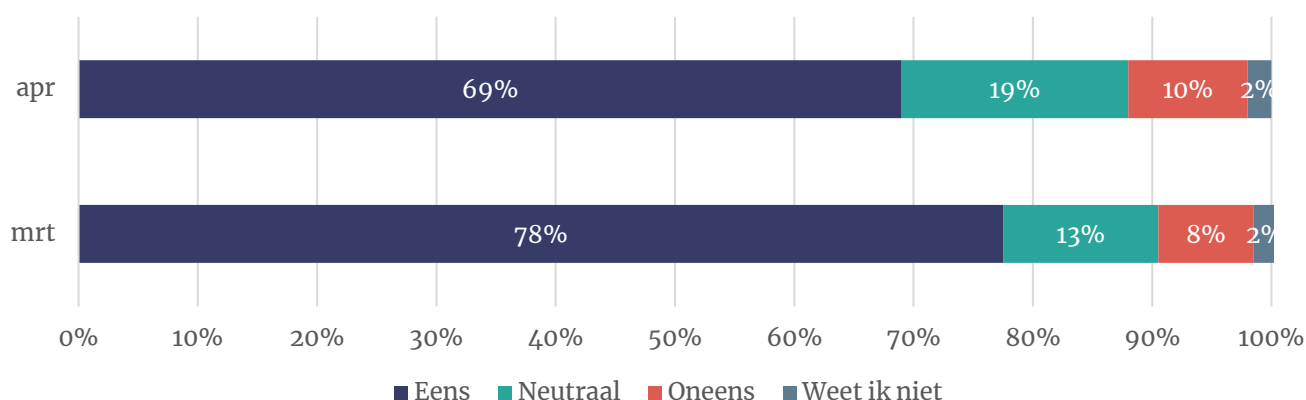
Figuur 0.5: Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen? (naar inkomensgroep huishouden, % helemaal eens/eens). Basis: n=1.196

Zeven op tien nog altijd voor ruimhartige opvang

In maart zeiden bijna acht op tien (78%) Nederlanders voor een ruimhartige opvang van Oekraïense vluchtelingen te zijn. Inmiddels betreft dit zeven op tien (69%).

Figuur 0.6: Nederland moet vluchtelingen uit Oekraïne ruimhartig opnemen. Basis: n=1.196

Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek – uitgevoerd in opdracht van de NOS – vond plaats van vrijdag 8 tot maandagochtend 11 april 2022. In totaal werkten 1.196 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee. Het grootste deel van de steekproef (n=1.088) is afkomstig het I&O Research Panel, 108 respondenten deden mee via PanelClix. Dit zijn allen Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond.

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken.

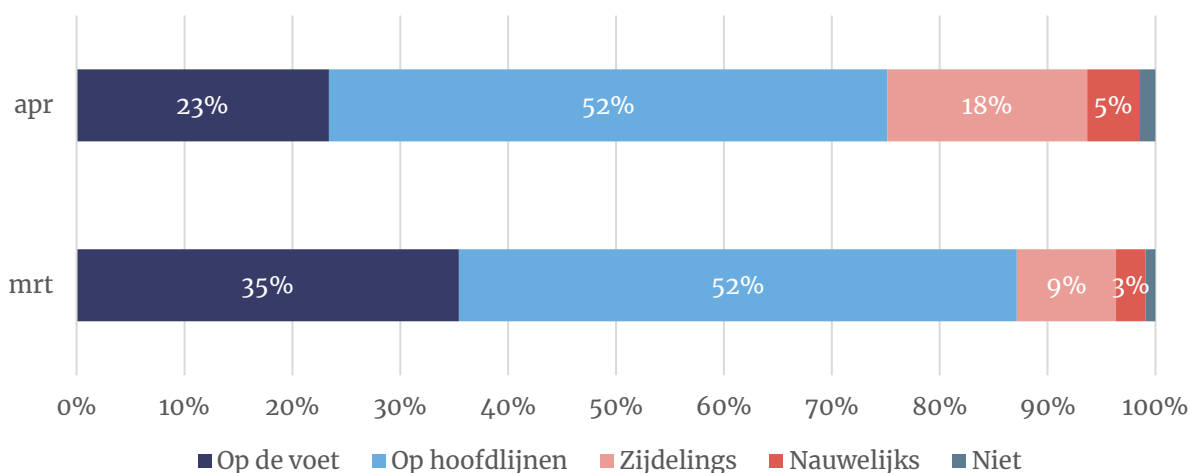
1 Interesse in en zorgen over Oekraïne

1.1 Minder Nederlanders volgen oorlog op de voet

De interesse in de oorlog in Oekraïne neemt iets af. In maart volgde ruim een op drie (35%) Nederlanders de oorlog nog op de voet. Inmiddels betreft dit minder dan een kwart (23%).

Toch staat Oekraïne nog altijd in de belangstelling: driekwart volgt de oorlog in ieder geval op hoofdlijnen.

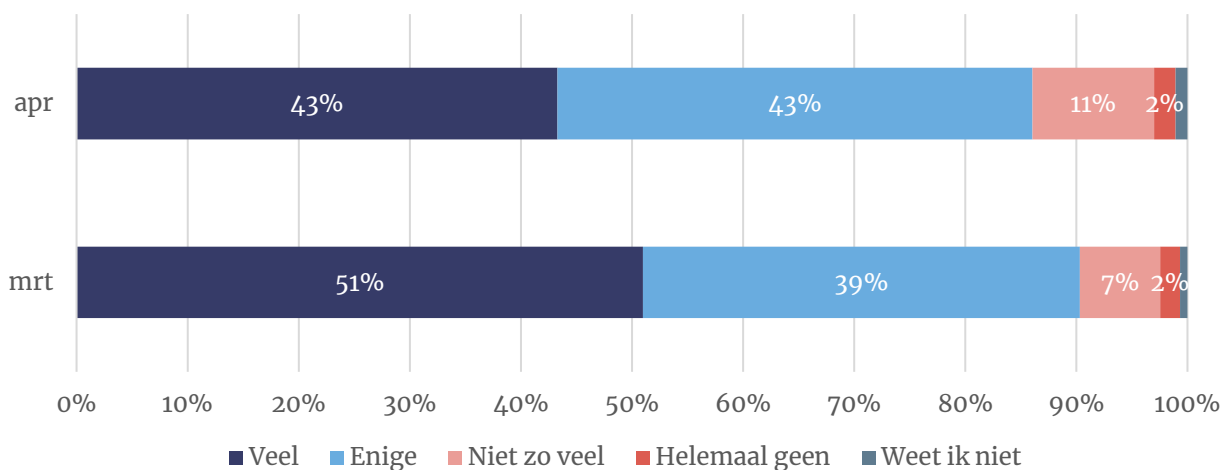
Figuur 1.1 - Op dit moment is er een oorlog in Oekraïne gaande. In welke mate volgt u de oorlog in Oekraïne?
Basis: n=1.196

1.2 Nog altijd flinke zorgen over oorlog

Nederlanders maken zich nog steeds zorgen over Oekraïne. Ruim vier op tien (43%) zelfs veel. Dat is iets minder dan in maart toen een nipte meerderheid (51%) zei zich veel zorgen te maken.

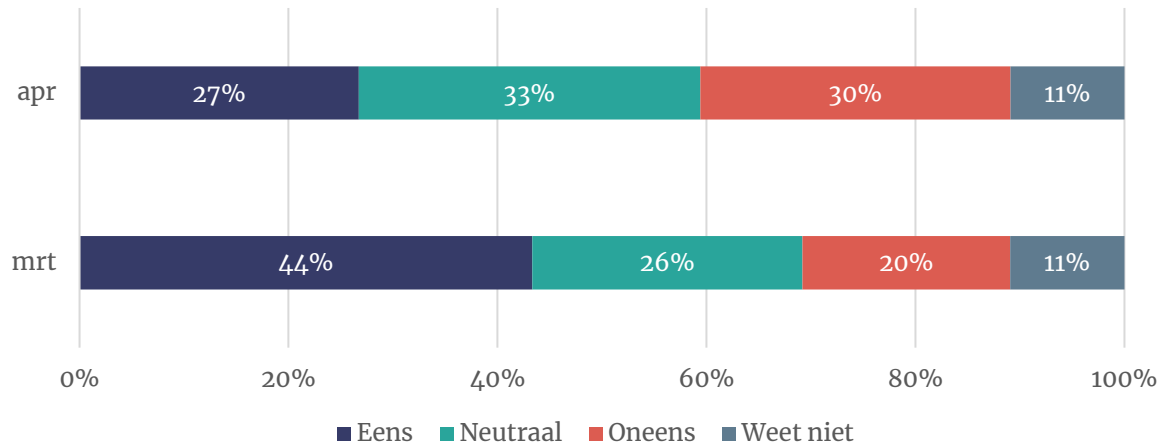
Figuur 1.2 - In hoeverre maakt u zich zorgen over de oorlog in Oekraïne? Basis: n=1.196

1.3 Kernoorlog minder waarschijnlijk geacht

Inmiddels acht een kwart (27%) de kans op een Russische kernaanval groot, terwijl dit in maart 44 procent betrof.

Figuur 1.3: Ik acht de kans groot dat Poetin kernwapens gaat gebruiken. Basis: n=1.196

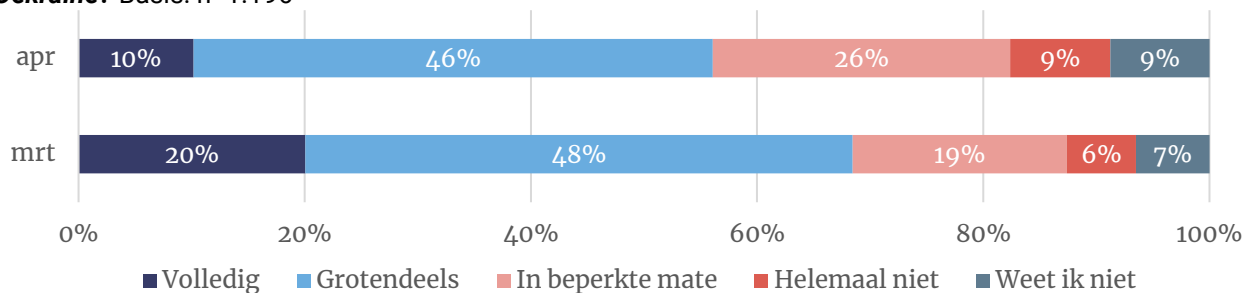

2 Steun regeringsbeleid m.b.t. Oekraïne

2.1 Steun voor optreden regering inzake oorlog iets afgenomen

Nederlanders zijn iets kritischer geworden over het optreden van de regering met betrekking tot de oorlog in Oekraïne: het aandeel dat niet of in beperkte mate staat achter de manier waarop de Nederlandse regering omgaat met de oorlog in Oekraïne steeg van 25 naar 35 procent. Desalniettemin steunt een meerderheid (56%) het optreden in ieder geval grotendeels. In maart was dit nog 68 procent.

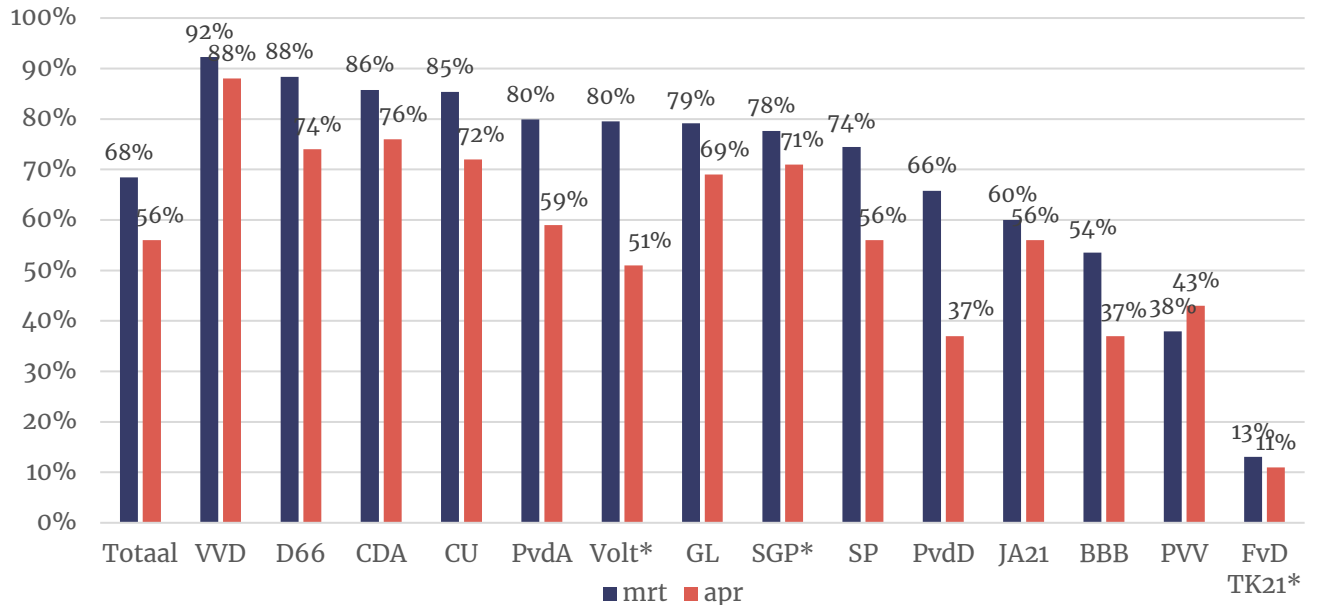
Figuur 2.1: In welke mate staat u achter de manier waarop de Nederlandse regering omgaat met de oorlog in Oekraïne? Basis: n=1.196

2.2 Daling te zien bij bijna alle kiezersgroepen

Over het algemeen neemt de tevredenheid met het optreden van de regering t.a.v. Oekraïne dus iets af. Dit zien we gebeuren bij elke kiezersgroep, behalve de PVV.

Figuur 2.1: In welke mate staat u achter de manier waarop de Nederlandse regering omgaat met de oorlog in Oekraïne? (naar huidige partijvoorkeur)¹ Basis: n=1.196

* Het aandeel huidige FvD-kiezers is te klein om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Omdat de mening van de FvD-kiezers doorgaans sterk afwijkt van de gemiddelde kiezer hebben we daarom gekeken naar de houdingen van kiezers die tijdens de Tweede Kamerverkiezingen van 2021 op FvD stemden.

¹ De percentages voor kiezers van Volt (n=26), SGP (n=18) en FvD TK21 (n=22) zijn indicatief vanwege het lage aantal waarnemingen.

3 Maatregelen

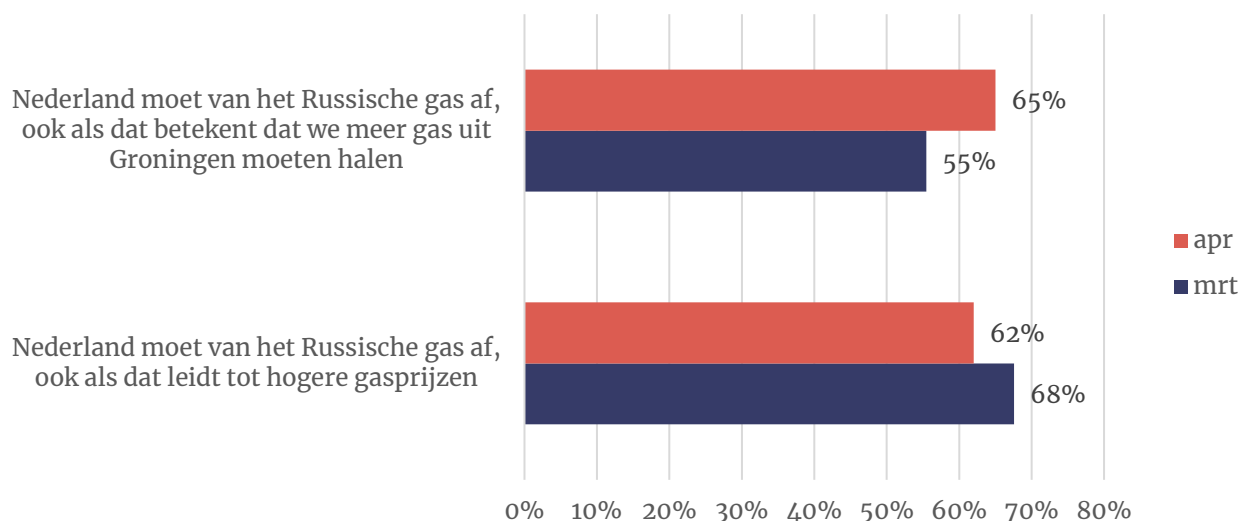
3.1 Twee op drie voor meer gas uit Groningen

We legden Nederlanders twee stellingen voor over het gebruik van Russisch gas. De meerderheid wil hiervan af. Twee op drie (65%) zegt zelfs dat we meer gas uit Groningen moeten gaan halen als alternatief. Dat is tien procentpunt meer dan vorige maand.

Van de Groningers (n=44) onderschrijft 61 procent deze stelling. Nauwelijks minder dan gemiddeld dus. In maart was 42 procent van de Groningers het eens met de stelling.

Zelfs als het leidt tot hogere gasprijzen zegt 62 procent dat we van Russisch gas moeten. Dit was 68 procent tijdens de vorige meting.

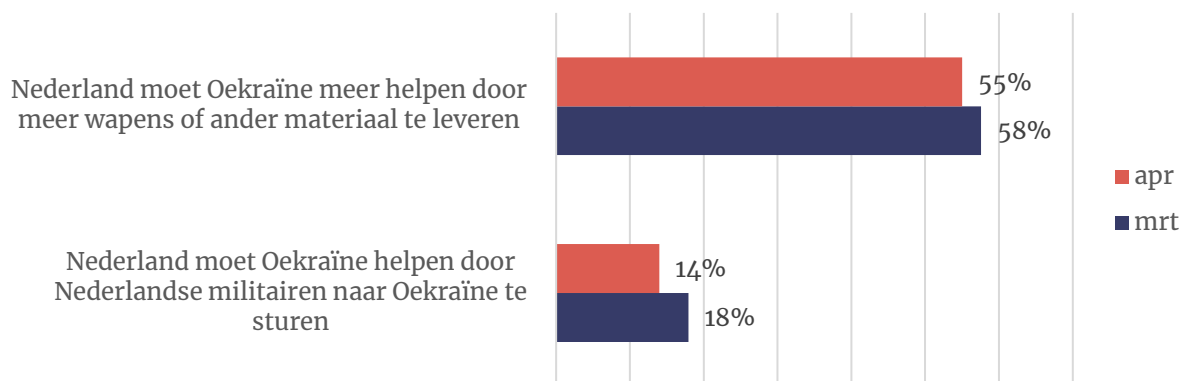
Figuur 3.1: Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen? (% helemaal eens/eens). Basis: n=1.196

3.2 Slechts weinigen voor inzet Nederlandse militairen

Een nipte meerderheid (55%) van Nederland vindt dat we meer wapens en ander materiaal moeten leveren aan Oekraïne. Militairen sturen is echter een ander verhaal. Slechts 14 procent is hier voorstander van.

Figuur 3.2: Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen? (% helemaal eens/eens). Basis: n=1.196

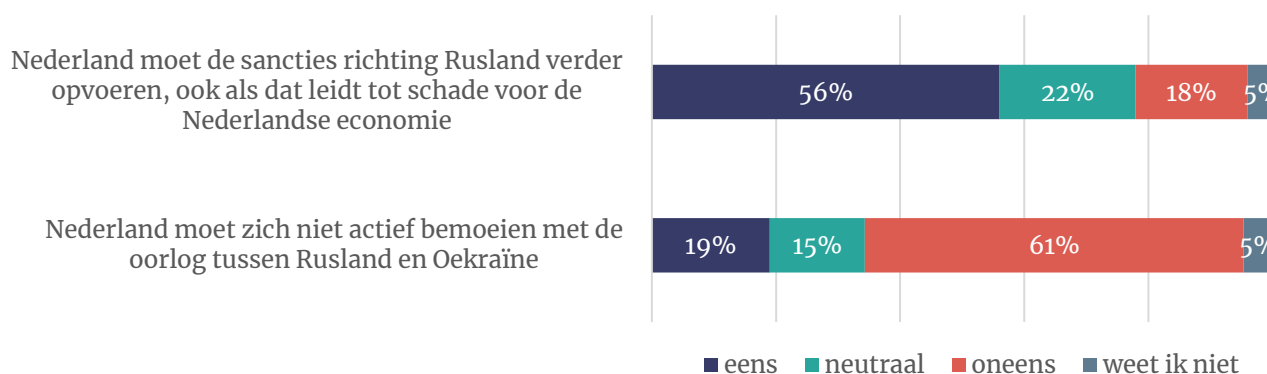
3.3 Meerderheid steunt extra sancties

Meer dan de helft (56%) is voor verdere sancties tegen Rusland, zelfs als dat de Nederlandse economie schade toebrengt. Achttien procent is het hiermee oneens.

Lagere inkomensgroepen onderschrijven deze stelling minder vaak dan veelverdieners. Bijna de helft (47%) van de Nederlanders met een minimuminkomen is het eens met de stelling. Onder mensen die meer dan twee keer modaal verdienen is zeven op tien voor.

Slechts weinig Nederlanders (19%) zijn van mening dat Nederland zich niet actief moet bemoeien met het conflict.

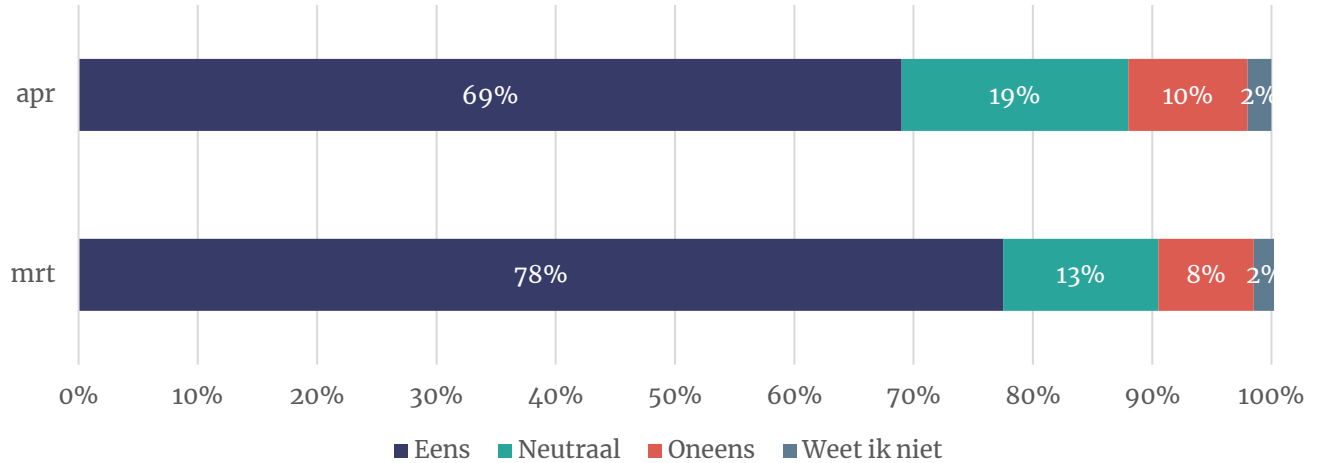
Figuur 3.3: Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen? Basis: n=1.196

3.4 Steun voor ruimhartige opvang vluchtelingen neemt iets af

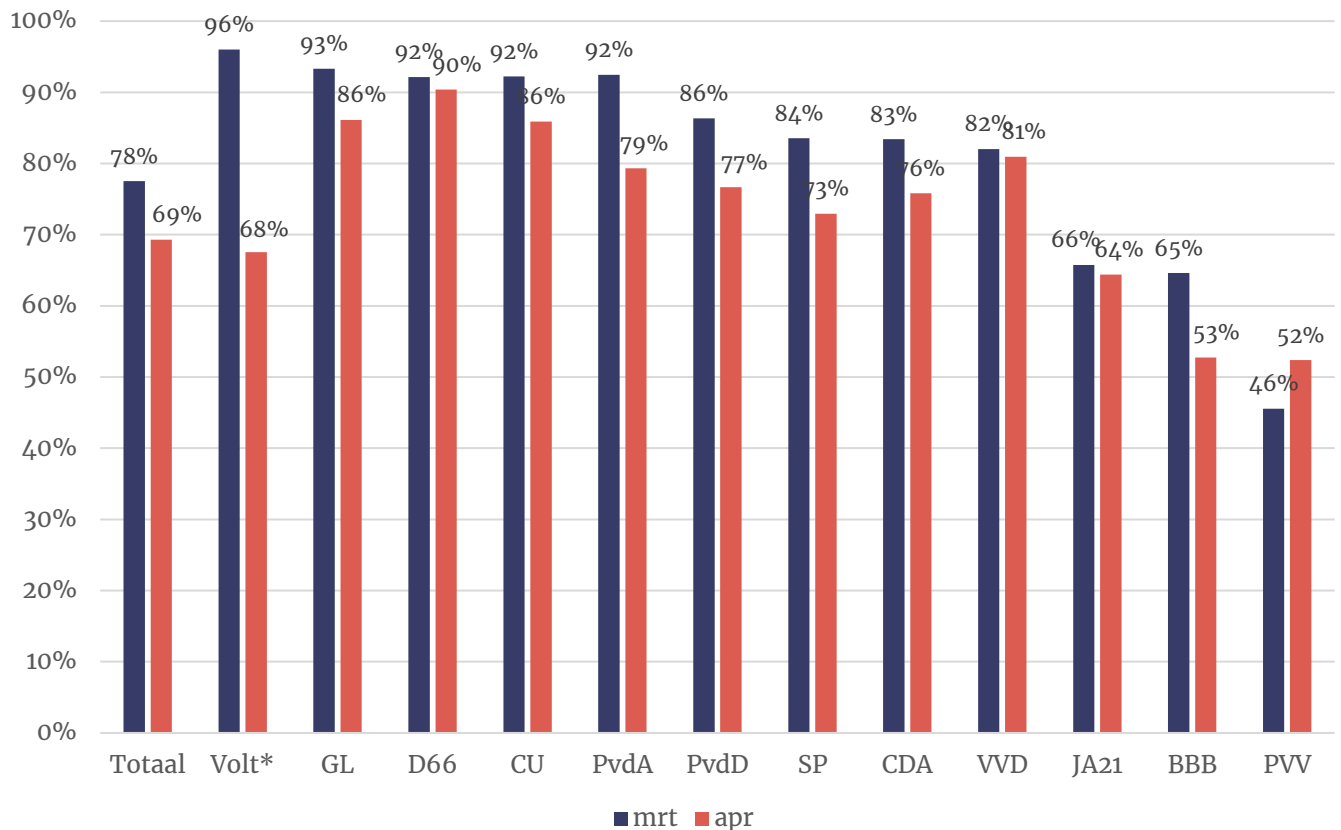
In maart zeiden bijna acht op tien (78%) Nederlanders voor een ruimhartige opvang van Oekraïense vluchtelingen te zijn. Inmiddels betreft dit zeven op tien (69%).

Figuur 3.4: Nederland moet vluchtelingen uit Oekraïne ruimhartig opnemen. Basis: n=1.196

Naar partijvoorkeur

Figuur 3.4: Nederland moet vluchtelingen uit Oekraïne ruimhartig opnemen (naar partijvoorkeur) Basis: n=1.196

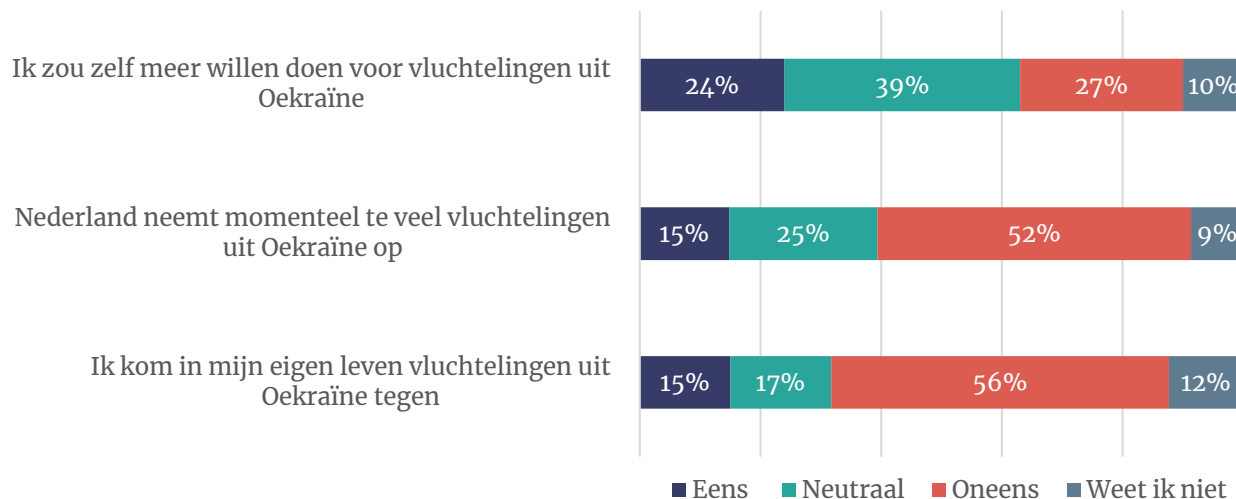

Kwart wil meer doen voor vluchtelingen

Een kwart zou zelf meer willen doen voor vluchtelingen uit Oekraïne, terwijl slechts 15 procent aangeeft deze vluchtelingen in hun eigen leven tegen te komen.

Ook vindt 15 procent dat Nederland momenteel te veel vluchtelingen opneemt. Dit betreft vaker dan gemiddeld kiezers van PVV (31%), JA21 (24%) en BBB (23%).

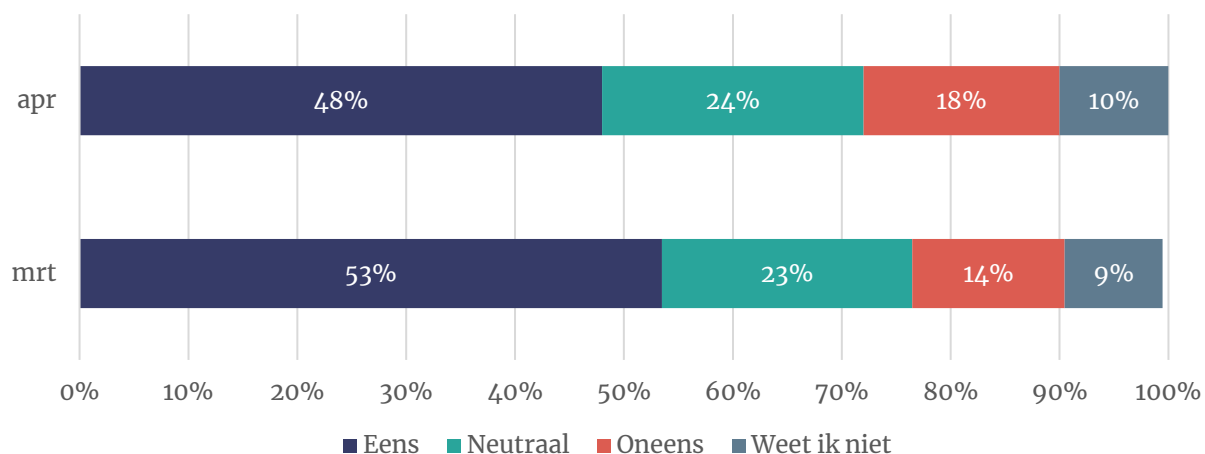
Figuur 3.6: Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen? Basis: n=1.196

3.5 Bijna helft voor EU-lidmaatschap Oekraïne

Steun voor EU-lidmaatschap van Oekraïne daalt licht. Inmiddels vindt iets minder dan de helft (48%) dat dit ooit moet gebeuren tegenover 53% in maart.

Figuur 3.6: Oekraïne moet ooit lid kunnen worden van de Europese Unie Basis: n=1.196

4 Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek – uitgevoerd in opdracht van de NOS – vond plaats van vrijdag 8 tot maandagochtend 11 april 2022. In totaal werkten 1.196 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee. Het grootste deel van de steekproef (n=1.088) is afkomstig het I&O Research Panel, 108 respondenten deden mee via PanelClix. Dit zijn allen Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=2.000 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Sinds april 2019 werkt het I&O Research Panel met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2019). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 20252-Annex A gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl